

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **P. K.**, zastoupený JUDr. Jiřím Miketou, advokátem, se sídlem Jaklovecká 18, Ostrava - Slezská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2009, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 6. 2010, č. j. 21 Cad 56/2009 - 33,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 22. 6. 2010, č. j. 21 Cad 56/2009 - 33, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2009, č. X, jímž žalovaná stěžovateli podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), odňala částečný invalidní důchod s tím, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Opavě (dále jen „OSSZ“) ze dne 30. 4. 2009 již není částečně invalidní podle § 44 zákona o důchodovém pojištění, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti o 30 %.

V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že žalovaná nesprávně posoudila právní otázku, kolika procenty je zapotřebí ohodnotit jeho zranění oka zejména s přihlédnutím k tomu, jaká je stěžovatelova adaptace na jeho zdravotní stav. K tomu stěžovatel uvedl, že

nenapadá skutková zjištění ve vztahu k medicínskému stavu jeho oka, ale namítá, že žalovaná nesprávně hodnotila míru jeho adaptace na zranění, kterou bez jakýchkoliv důkazů přeceňuje, a proto dospívá k nesprávnému právnímu závěru o míře ztráty jeho pracovní způsobilosti. Stěžovatel je přesvědčen, že přiřazování procentního vyjádření ztráty pracovní způsobilosti určitému zdravotnímu stavu je právním hodnocením. Stěžovatel tvrdí, že žalovaná při svém závěru o značné adaptabilitě stěžovatele na jeho zdravotní stav překročila meze správní úvahy a dopustila se tak svévole, přičemž závěr žalované, že stěžovatel se na svůj zdravotní stav dobře adaptoval, nemá ani oporu ve správním spise. Protože žalovaná své rozhodnutí učinila bez důkazů a své rozhodnutí nevysvětlila, založila tím také důvod nepřezkoumatelnosti svého rozhodnutí. Dále stěžovatel namítl, že řízení před krajským soudem trpělo dalšími procesními vadami, neboť nebyl bez zdůvodnění připuštěn jím navržený důkaz znaleckým posudkem, který by verifikoval nebo vyvrátil správnost závěrů žalované. Stěžovatel uvedl, že sice není povinností soudu vždy vyhovět návrhu na doplnění dokazování znaleckým posudkem, ale jestliže však existují pochybnosti o správnosti posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), je nutno k jeho přezkoumání přistoupit už proto, že PK MPSV je orgánem „blízkým“ žalované, přičemž v posuzované věci stěžovatel upozornil na nesrovnalosti ve zjištěních lékaře zpracovávajícího posudek pro žalovanou a závěry PK MPSV a především poukázal na nedostatek zdůvodnění údajné žalobcovy adaptability na jeho zdravotní stav. Krajský soud tuto námitku akceptoval a nechal vypracovat PK MPSV doplněk posudku. Přestože však doplněk posudku odpověď na rozhodující otázku neobsahoval a původní pochyby tak nebyly odstraněny, krajský soud již další důkazy nepřipustil. V odůvodnění rozsudku přitom krajský soud svůj postup nezdůvodnil a ani nezmínil důvody svého postupu. Z rozsudku krajského soudu tak není patrné, čím byly pochyby krajského soudu o správnosti posudku odstraněny, z čeho krajský soud dovozuje adaptaci stěžovatele na zranění s výjimkou toho, že adaptace plyne ze skutečnosti, že stěžovatel pracuje jako zedník. Z této dedukce je patrný formalistický přístup soudu, neboť stěžovatel sice pracuje jako zedník, ale je oproti ostatním spolupracovníkům značně omezen, nepracuje ve výškách, omezuje jej i nestandardní pracovní prostředí, může provádět jen rutinní práce a činnosti vykonává pomaleji než ostatní. Přestože se tedy krajský soud neseznámil s podstatou práce stěžovatele a přestože během řízení nebylo zjištěno, jak PK MPSV dospěla k závěru o adaptaci stěžovatele a v čem tato adaptace spočívá, vyslovil krajský soud svůj závěr o spolehlivosti závěrů PK MPSV, ačkoliv původně pochybnosti měl.

Žalovaná se ke kasační stížnosti stěžovatele nevyjádřila.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel napadl rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2009 žalobou, v níž namítal, že je slepý na levé oko, pravé oko je pak postiženo snížením viditelnosti. Jeho zdravotní stav nebyl řádně posouzen, neboť posudkový lékař se mu věnoval jen několik minut, a proto si ani nemohl učinit odpovídající představu o jeho zdravotním postižení a nemohla být brána v úvahu ztráta jeho společenského a pracovního uplatnění.

Podle posudku lékaře OSSZ v Opavě ze dne 30. 4. 2009 nebyl stěžovatel shledán ani částečně invalidním. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kapitoly VII., odd. A, položky 7, písm. a)

na 30 % (ztráta jednoho oka /úrazové nebo jiné etiologie/ nebo ztráta vidění na jednom oku při zachované dobré zrakové funkci na druhém oku). U stěžovatele se nejednalo o zdravotní postižení umožňující soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek ani o zdravotní postižení značně ztěžující obecné životní podmínky. Bylo uzavřeno, že stěžovatel není plně ani částečně invalidní podle § 39 odst. 1 a § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Datum zániku částečné invalidity stěžovatele bylo stanoveno na 30. 4. 2009.

Dále Nejvyšší správní soud zjistil, že krajský soud si vyžádal v rámci předmětného soudního řízení odborný posudek od PK MPSV v Ostravě. PK MPSV nově posoudila celkový zdravotní stav stěžovatele, dále také posoudila pokles jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti a zaujala posudkový závěr k invaliditě stěžovatele ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Členem PK MPSV byl odborný oční lékař, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 10. 11. 2009. Stěžovatel byl jednání komise přítomen a byl při jednání vyšetřen. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici a z jakých nálezů vycházela. PK MPSV na základě zdravotnické dokumentace, k jejíž úplnosti stěžovatel nevznesl v průběhu posouzení pochybnosti, konstatovala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí OSSZ (tj. ke dni 14. 5. 2009) rozhodující zdravotní postižení stěžovatele spočívá v stp. úrazu levého oka v říjnu 1982 - perforace očního bulbu s následnou slepotou levého oka, mezi ostatní zdravotní postižení stěžovatele náleží lehká hypermetropie a presbyopie pravého oka, obezita, hypeurikémie, hepatopathie. PK MPSV uvedla, že dle doložené dokumentace došlo v říjnu 1982 k poranění levého oka stěžovatele cizím tělískem s vniknutím do oka, tělísko bylo extrahováno magnetem, sedmý den po úraze došlo ke vzniku akutní endophthalmitidy levého oka a přes intenzivní léčbu došlo k phtíze bulbu s amaurozou levého oka. Dále PK MPSV poukázala na to, že v lednu 1984 byl v rámci soudního řízení stěžovatel posouzen jako částečně invalidní, nebyla stanovena kontrolní lékařská prohlídka, což nyní PK MPSV považuje za posudkový omyl. Ke zlepšení vidění na levé oko sice nemohlo dojít, z tohoto hlediska je vzniklá porucha trvalá, bylo však možné předpokládat rychlou adaptaci na vadu a při normálním vidění druhého oka i adekvátní pracovní zařazení s využitím získané kvalifikace či po případné rekvalifikaci. V posudkovém hodnocení PK MPSV uvedla, že zdravotní stav stěžovatele je dlouhodobě nepříznivý, rozhodující příčinou je poúrazová slepota levého oka při fyziologickém vidění pravého oka s malou brýlovou korekcí do dálky i do blízka. Na pravém oku je tedy zachována dobrá zraková funkce. Tento stav je trvalý. Dále PK MPSV konstatovala, že stěžovatel je na vzniklý defekt plně adaptován, stav je stabilizovaný, což bylo důvodem k odnětí invalidity. Součástí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jsou další výše uvedené chorobné stavy, které jsou funkčně méně významné, lze je příznivě ovlivnit úpravou životosprávy a podstatně neovlivňují schopnost soustavné výdělečné činnosti stěžovatele. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti pak hodnotí posudková komise dle kapitoly VII., oddílu A, položky 7, písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. 20%, přičemž v dolní hranici procentního rozpětí tento pokles hodnotí z důvodu dobré adaptace a nepřítomnosti jiného závažného chronického onemocnění. Nejde o zdravotní postižení uvedené v příloze 3. a 4. k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a není splněno klinické kritérium pro hodnocení dle položky 7, písm. b) téže vyhlášky. Stěžovatel je omezen pro práci s vysokými nároky na prostorové vidění, pro zařazení na rizikových pracovištích,

pro špatné světelné podmínky. Je schopen vykonávat dělnická zaměstnání s využitím získané kvalifikace za uvedených podmínek.

S tímto posudkem stěžovatel nesouhlasil s tím, že je na levé oko slepý a při vidění pravým okem je zraková ostrost fyziologicky 5/5 a na očním pozadí vpravo jsou fyziologické a další nálezy. Tyto nálezy zde byly předtím, než mu byl částečný invalidní důchod odňat. Nesouhlasil rovněž s tím, že jeho zdravotní stav je stabilizován. U jednání krajského soudu dne 10. 3. 2010 dále stěžovatel uvedl, že pracuje stále jako zedník, namítl, že posudek PK MPSV je nepřiměřeně stručný a nepřesvědčivý, závěr o adaptaci stěžovatele na jeho zranění je zcela neodůvodněný, neboť zdravotní stav stěžovatele se co do kvality zraku stále zhoršuje. Rovněž závěr posudkové komise o posudkovém omylu z roku 1984 nemá žádný podklad. Navrhl, aby byli vyslechnuti všichni členové PK MPSV a rovněž navrhl provedení znaleckého posudku pro případ, že tyto výpovědi věc neobjasní.

Krajský soud poté vyzval posudkovou komisi, aby se k těmto námitkám stěžovatele vyjádřila a dále, aby objasnila rozpory mezi svým hodnocením zdravotního stavu stěžovatele a jeho hodnocením lékařem OSSZ. PK MPSV vypracovala doplňující posudek ze dne 14. 5. 2010, v němž setrvala na svých předcházejících závěrech.

Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou a ve svém rozsudku konstatoval závěry posudku PK MPSV s tím, že shledal přesvědčivým závěr posudkové komise o hodnocení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele podle kapitoly VII., pol. 7, písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Krajský soud zdůraznil, že v projednávané věci jde o odnětí dávky důchodového pojištění, podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu proto především závisí na odborném lékařském posouzení zdravotního stavu stěžovatele s tím, že pokud posudek posudkové komise splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, je zpravidla v přezkumném soudním řízení rozhodujícím důkazem. V této souvislosti krajský soud zejména poukázal na to, že posudková komise hodnotila stav stěžovatele podle výše uvedené položky, která pamatuje na ztrátu jednoho oka, či na ztrátu vidění na jednom oku při zachované dobré zrakové funkci na druhém oku a stanoví rozmezí poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 20 - 35 %. Krajský soud konstatoval, že posudková komise se shodla s lékařem OSSZ na použití stejné položky a lišila se jen v rozsahu míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Krajský soud připomněl, že ani lékař OSSZ nehodnotil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele více než 30 %, ale nezdůvodnil, proč je míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti u stěžovatele zrovna 30 %. Oproti tomu PK MPSV zdůvodnila, že jde o hodnocení neodpovídající a nadhodnocené, protože stěžovatel je na svůj zdravotní stav plně adaptován, proto je odpovídající míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v jeho případě 20 %. Krajský soud, který shledal posudek PK MPSV v Ostravě ve znění jeho doplnění za úplný, odborný a přesvědčivý, s tímto posudkem souhlasil s poukazem na to, že stěžovatel utrpěl úraz v roce 1982, tedy téměř před třiceti lety a do současnosti se na daný stav adaptoval, což je zřejmé z toho, že stěžovatel je nepřetržitě zaměstnán, od roku 2006 pracuje jako zedník, tedy vykonává bez problémů náročná zaměstnání. Krajský soud také současně uvedl, že není pochyb o tom, že stěžovatel má četná zdravotní omezení, proto také byl komisí hodnocen jako osoba v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, který byl zapříčiněn slepotou levého oka.

Rozsudek krajského soudu byl stěžovateli doručen dne 1. 7. 2010, kasační stížnost byla podána dne 14. 7. 2010.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)] a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel sice v kasační stížnosti uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., avšak důvody obsažené v kasační stížnosti směřují proti posouzení zdravotního stavu posudkovými orgány. Neúplné posouzení rozsahu zdravotního postižení, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, by mohlo být vadou řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pokud mohlo mít, jak stěžovatel v kasační stížnosti namítá, za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a v důsledku toho i nesprávné posouzení zákonných podmínek částečné invalidity podle ustanovení § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Zdejší soud v této souvislosti připomíná, že v řízení o dávkách podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem vychází judikatura Nejvyššího správního soudu z názoru, že nesprávné a neúplné posouzení zdravotního stavu zakládá jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, sp. zn. 4 Ads 13/2003, dostupný na [www. nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)). Nejvyšší správní soud proto považuje stěžovatelem uplatněné důvody podle obsahu za důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b), d) s. ř. s., a pro tyto důvody shledává kasační stížnost přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o stěžovatelovy námitky vůči rozsudku krajského soudu, je třeba vyjít z toho, že ve stěžovatelově případě se jedná o odejmutí částečného invalidního důchodu z toho důvodu, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v jeho případě nedosahuje zákonem požadovaných 33 %.

Předmětem přezkumného soudního řízení v posuzované věci tedy bylo rozhodnutí žalované, jímž byl podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění odňat stěžovateli částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění s odůvodněním, že stěžovatel nebyl částečně invalidní, neboť pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti činil dle posudku lékaře OSSZ pouze 30 %. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na částečný invalidní důchod je existence částečné invalidity pojištěnce ve smyslu § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění v jeho znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované. Bylo tedy třeba zjistit, zda stěžovatel ke dni 14. 5. 2009 splňoval podmínky částečné invalidity ve smyslu tohoto ustanovení, tj. zda pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti u něj činil nejméně 33 %, nebo zda u něj šlo o schopnost pro zdravotní postižení vykonávat soustavnou výdělečnou činnost za zcela mimořádných podmínek. Je tedy třeba uvést, že v daném případě se jedná o důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu závisí především na jeho odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a

pracovní schopnost občanů podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise MPSV jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti občanů, ale též k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifická forma správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde tedy o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí i znalosti z oboru posudkového lékařství. Nicméně i tyto posudky hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak takový posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity plné či částečné závisí především. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, že se komise vypořádá se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a že své posudkové závěry náležitě odůvodní. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy a současně odůvodní stanovenou míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci zde stanoveného rozpětí. Dále uváží i rozsah a závažnost dalších zdravotních postižení posuzovaného z hlediska možného zvýšení či snížení základního bodového hodnocení. Námitky stěžovatele, jež se týkají překročení mezí správního uvážení při závěru o značné adaptabilitě stěžovatele a stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se tedy fakticky vztahují k posouzení zdravotního stavu stěžovatele posudkovými orgány a v tomto směru je také Nejvyšší správní soud posuzoval.

K námitce stěžovatele, že rozhodnutí žalované nemá oporu ve správních spisech, Nejvyšší správní soud pak uvádí, že již dříve v obdobných případech konstatoval, že důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., spočívajícího v tom, že správní orgán pro skutkovou podstatu, z níž vycházel, neměl oporu ve spisech, nelze ve věci týkající se dávky důchodového pojištění podmíněné zdravotním stavem přisvědčit, jestliže žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení ve svém rozhodnutí vycházela, jako tomu bylo i v tomto případě, z posudku podaného posudkovým lékařem příslušné správy sociálního zabezpečení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2003, č. j. 5 Ads 15/2003 - 60, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2010, č. j. 6 Ads 147/2009 - 57, oba dostupné na www.nssoud.cz).

K dalším stížným námitkám stěžovatele, kterými rozhodnutí žalované vytýká nedostatečnost odůvodnění a jeho nepřezkoumatelnost, je pak třeba dále uvést, že judikatura (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2009, č. j. 6 Ads 71/2009 - 65, dostupný na www.nssoud.cz) se přiklání k závěru, že soud může jako překlenutelnou procesní chybu posoudit to, když i přes nedostatečné odůvodnění písemného vyhotovení rozhodnutí jsou skutkové údaje, z nichž správní orgán vycházel, obsahem správního spisu, a skutkové a právní úvahy správního orgánu, které vedly k vydání rozhodnutí, jsou ze spisu alespoň v základních rysech bez pochyb rekonstruovatelné. Dle dosavadní judikatury jakkoliv obecně rozhodnutí žalované nevynikají vysokou kulturou právní argumentace vtělené do odůvodnění, je možné při vědomí dostatečné opory skutkových podkladů v obsahu spisu a při zjevnosti právní úvahy žalované slevit z nároků na dodržení jinak zcela oprávněných požadavků na obsah odůvodnění správního rozhodnutí. Na druhou stranu je třeba současně zdůraznit, že dodržování principů dobré správy je ústavní i zákonnou povinností správních úřadů a přesvědčivé odůvodnění správních rozhodnutí by jistě posílilo jejich legitimitu a vedlo k vyšší míře přesvědčení o jejich spravedlnosti, a tudíž k akceptaci rozhodnutí žalované dotčenými jednotlivci. V posuzované věci je nutno především přihlédnout k tomu, že jediným relevantním podkladem pro rozhodnutí žalované byl posudek OSSZ ve věci invalidity stěžovatele; za situace, kdy napadený správní akt na tento posudek výslovně poukázal a tento posudek je obsahem správního spisu, lze spolehlivě skutkový základ věci přezkoumat - nehledě k tomu, že v řízení před krajským soudem byla otázka invalidity stěžovatele podrobena opětovnému posouzení PK MPSV. Nedostatek odůvodnění správních aktů pak judikatura správních soudů (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007, č. j. 8 As 26/2006 - 71, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 4 As 20/2008 - 84, a ze dne 3. 7. 2008, č. j. 7 Afs 2/2008 - 63, dostupné na www.nssoud.cz) nikdy nechápe v povýtce formálním slova smyslu, ale vždy jej váže na úplnost skutkových zjištění (a z toho plynoucí dostatečnost odůvodnění). Přestože Nejvyšší správní soud v řadě předchozích rozhodnutí vyjádřil své výhrady k této koncepci tvorby správních aktů na úseku dávek důchodového pojištění, nemůže však na straně druhé paušálně tato rozhodnutí rušit, neboť skutkovou oporu mají.

K posouzení zdravotního stavu stěžovatele a stanovení procentní míry poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti je třeba konstatovat, že lékař OSSZ sice nedostatečně zdůvodnil své hodnocení, které učinil při kontrolní prohlídce stěžovatele ve vztahu ke stanovení míry poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti na 30 %, ale tento nedostatek napravil posudek PK MPSV ve znění jeho doplnění, který stanovil míru poklesu stěžovatelovy schopnosti soustavné výdělečné činnosti na 20 %. Posudek PK MPSV ve znění jeho doplnění přitom splňuje i dle názoru Nejvyššího správního soudu výše uvedené požadavky na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku a lze z něj při zjišťování skutkového stavu vycházet. Krajský soud proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV; tato komise totiž ve svém posudku nepominula žádné z potíží udávaných stěžovatelem, resp. potíže, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci. PK MPSV ve svém posudku při hodnocení míry adaptability stěžovatele na jeho zranění přihlédla i tomu, kdy a jaká zaměstnaní stěžovatel, který prakticky nepřetržitě od přiznání částečného invalidního důchodu pracoval, vykonával. PK MPSV rovněž zohlednila omezení stěžovatele, která z jeho zranění vyplývají, a dospěla mimo jiné také k závěru, že stěžovatel je omezen pro práce s vysokými nároky na

prostorové vidění (tj. zohlednila rovněž ty skutečnosti, které stěžovatel v kasační stížnosti namítá - nepracuje ve výškách, je omezen nestandardním pracovním prostředím atd.), přičemž krajský soud ve svém rozsudku z těchto závěrů také vycházel. Nelze tedy souhlasit se stěžovatelem ani v tom, že by se PK MPSV a následně krajský soud neseznámili s podstatou práce stěžovatele.

Nejvyšší správní soud k námitkám stěžovatele souhlasí s jeho názorem, že v případě pochybností o správnosti, úplnosti a přesvědčivosti posudku PK MPSV je na místě ze strany soudu za účelem zjištění skutkového stavu věci vypracování znaleckého posudku (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48, ze dne 26. 11. 2003, č. j. 4 Ads 40/2003 - 217, ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003 - 50, dostupné na www.nssoud.cz). Současně je však třeba odkázat také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 104 (dostupný na www.nssoud.cz), z něhož vyplývá, že „*možnost soudu doplnit dokazování však nelze bez dalšího zaměnit za povinnost*“. Toho si ostatně, jak plyne z kasační stížnosti, je vědom také stěžovatel. Na straně druhé však nelze souhlasit se stížní námitkou, že k vypracování znaleckého posudku bylo třeba přistoupit již z toho důvodu, že PK MPSV je orgánem „blízkým“ žalované. K otázce tohoto vztahu se již Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v svém rozsudku ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35, podle něhož „*Sama skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů; ta má být garantována složením posudkových komisí předepsaným § 3 odst. 1 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, podle níž jsou členy posudkových komisí nejen posudkoví lékaři a tajemníci z řad pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí, ale i odborní lékaři jednotlivých klinických oborů, tedy osoby odlišné od pracovníků Ministerstva práce a sociálních věcí.*“

K výše uvedenému přihlížel Nejvyšší správní soud zejména při posouzení námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, kterou vznesl stěžovatel v kasační stížnosti. Stěžovateli je přitom třeba přisvědčit v tom, že krajský soud explicitně neuvedl, z jakých důvodů nepřistoupil k provedení znaleckého posudku, jež navrhoval žalobce. Nejvyšší správní soud se proto zabýval tím, zda jde v tomto případě o deficit odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu v části odůvodnění neprovedení žalobcem navrženého znaleckého posudku, a pokud ano, zda je natolik závažný pro zajištění procesních práv stěžovatele, aby byl bez dalšího nezbytným důvodem derogace rozsudku krajského soudu. V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje také na svou dřívější judikaturu, v níž dospěl k závěru, že ob stojí-li důvody napadeného rozsudku v podstatné míře a Nejvyšší správní soud nesprávné důvody nahradí svými, může kasační stížnost zamítnout (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, dostupné na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud ostatně ve své rozhodovací činnosti již také řešil, že je nepřípustné, aby soud zjišťoval v rámci dokazování stanovisko jednotlivých členů PK MPSV (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2003, č. j. 5 Ads 1/2003 - 111, dostupný na www.nssoud.cz). Výše uvedené však samozřejmě nic nemění na povinnosti krajského soudu vypořádat se náležitým způsobem s důkazními návrhy účastníků soudního řízení.

K posouzení namítané nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, ale v zásadě s ohledem na charakter uplatněné stížní námitky i k posouzení jeho věcné správnosti, je

třeba uvést, že stěžovatel ani v kasační stížnosti nezpochybňoval závěry PK MPSV ohledně medicínského posouzení jeho zdravotního stavu, ale již v řízení před krajským soudem zpochybňoval hodnocení jeho adaptability na dané zranění a z tohoto důvodu pak rovněž navrhoval vypracování znaleckého posudku. Krajský soud přitom tuto jeho námitku proti posudku PK MPSV ze dne 10. 11. 2009 zohlednil a vyzval posudkovou komisi, aby se k této námitce stěžovatele vyjádřila a současně, aby objasnila rozpor mezi svým hodnocením zdravotního stavu stěžovatele a jeho hodnocení lékařem OSSZ v Opavě. PK MPSV v Ostravě v doplňujícím posudku ze dne 14. 5. 2010 setrvala na svém předcházejícím závěru s tím, že lékař OSSZ stanovil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele bez bližšího zdůvodnění na 30 %, kdežto PK MPSV použila hodnocení v dolní hranici procentního pásma, a to právě z důvodu dobré adaptace stěžovatele na vadu a nepřítomnost jiného závažného chronického onemocnění a odkázala na svůj posudek ze dne 10. 11. 2009. Posudek PK MPSV ze dne 10. 11. 2009 ve znění jeho doplnění ze dne 14. 5. 2010 přitom krajský soud podle § 77 odst. 2 s. ř. s. hodnotil v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů a dospěl k závěru, že z posudku PK MPSV je jednoznačně zřejmé, na základě jakých objektivních skutečností dospěla posudková komise k závěru o předmětné adaptaci stěžovatele, neboť vzala rovněž v úvahu, že stěžovatel od přiznání částečného invalidního důchodu nepřetržitě pracoval v různých profesích (údržbář, provozní zámečnický, kuchař, dělník a zedník) a na základě těchto skutečností dovodila dobrou adaptaci stěžovatele na jeho zranění levého oka, přičemž vzala v potaz také oční nález MUDr. K. z 2. 3. 2009. Na základě výše uvedeného tedy nelze souhlasit s názorem stěžovatele, že sám krajský soud měl o závěrech o této adaptaci stěžovatele pochybnosti, to ostatně z obsahu soudního spisu nevyplývá, neboť krajský soud tyto své údajné pochybnosti nevyslovil ani u jednání dne 10. 3. 2010, nevyslovil je ani ve svém přípisu adresovaném PK MPSV v Ostravě ze dne 12. 3. 2010 (č.l. 25 soudního spisu), kde ve vztahu k této otázce pouze posudkovou komisi vyzval, aby se vyjádřila k námitkám stěžovatele (sám krajský soud však podle obsahu tohoto přípisu v otázce předmětné adaptace stěžovatele žádné pochybnosti nevyslovil, nepoukázal ani na žádné rozpory či nejasnosti). Nelze tedy než konstatovat, že v této námitce stěžovatel do určité míry podsouvá krajskému soudu své vlastní, subjektivní pochybnosti, které však krajský soud neměl (jak je zřejmé i z odůvodnění kasační stížnosti napadeného rozsudku). Třeba dodat, že tyto pochybnosti stěžovatele s přihlédnutím k výše uvedenému nesdílí ani Nejvyšší správní soud, který se ztotožňuje s hodnocením krajského soudu, že posudek PK MPSV v Ostravě je i v této otázce úplný, jasný, přesvědčivý a vypořádává se i s tím, že k přiznání částečného invalidního důchodu došlo na základě posudkového omylu, neboť si lze jen stěží představit jiné skutečnosti svědčící o plné adaptaci stěžovatele na jeho úraz než to, že po dobu více než třiceti let je schopen nepřetržitě vykonávat různá a mnohdy i velmi náročná zaměstnání. Krajský soud rovněž správně při hodnocení přesvědčivosti posudku PK MPSV odkázal také na to, že PK MPSV se shodla s lékařem OSSZ na použití stejné položky a lišila se jen v rozsahu míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele, jejíž stanovení 20 % posudková komise řádně zdůvodnila včetně odchylky od posouzení této otázky lékařem OSSZ, který však tuto míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele neohodnotil více než 30 %.

Přestože tedy krajský soud ve zdůvodnění svého rozsudku výslovně (explicitně) neuvedl, že návrhu stěžovatele na vypracování znaleckého posudku nevyhověl, z jeho odůvodnění jasně implicitně plyne, z jakých důvodů k provedení tohoto důkazu

nepřistoupil. O tom ostatně svědčí i samotný obsah kasační stížnosti stěžovatele, který ihned v jejím úvodu uvádí, že „(krajský soud - pozn. Nejvyššího správního soudu) žalobu zamítl s odůvodněním, že rozhodnutí žalované je úplné a přesvědčivé. Z tohoto důvodu nevyhověl důkazním návrhům žalobce na vypracování znaleckého posudku, kterým by zjištění posudkové znalecké komise byla přezkoumána.“ Je tedy evidentní, že sám stěžovatel byl schopen z odůvodnění rozsudku krajského soudu zjistit důvody nevyhovění jeho návrhu na vypracování znaleckého posudku a jeho stížní námitky tedy samy nejsou příliš konzistentní s jeho argumentací.

Za dané situace, kdy sice krajský soud explicitně důvody neprovedení žalobcem navrženého znaleckého posudku nevyslovil, ale implicitně jsou tyto důvody z jeho odůvodnění zcela jasné i stěžovateli, přičemž krajský soud se podrobně zabýval hodnocením zdravotního stavu stěžovatele na základě posudku PK MPSV, o jehož úplnosti, přesvědčivosti a jasnosti nejsou důvodné pochybnosti, což krajský soud ve svém rozsudku rovněž zdůvodnil, má Nejvyšší správní soud za to, že daný deficit rozsudku krajského soudu, pokud jej s ohledem na výše uvedené lze vůbec deficitem nazývat, nedosahuje takové intenzity, jež by měla bez dalšího za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu je zřejmé, na základě jakých konkrétních skutečností krajský soud (a předtím v posudku PK MPSV) dospěl k závěru o adaptaci stěžovatele na dané zranění, krajský soud vycházel také z posudku PK MPSV, který zohlednil také omezení na straně stěžovatele, která souvisí s následky jeho zranění (např. omezení pro práce s vysokými nároky na prostorové vidění). Za těchto okolností má Nejvyšší správní soud za to, že derogace kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu jen proto, aby krajský soud v zásadě jen tento rozsudek doplnil explicitním uvedením, že pro důvody, které jsou v napadeném rozsudku podrobně rozvedeny (nadto je z obsahu soudního spisu, jakož i z postupu krajského soudu v řízení a odůvodnění jeho rozsudku, zřejmé, že krajský soud vzal danou námitku stěžovatele a důkazní návrh v úvahu), nebyl proveden důkaz znaleckým posudkem, by byla ze strany zdejšího soudu přepjatým formalismem, který by měl za následek pouze prodloužení řízení před soudem.

V této souvislosti je vhodné také připomenout, že ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zahrnuje případy, kdy je rozhodnutí rozsudku krajského soudu nepřezkoumatelné jednak pro nesrozumitelnost, jednak pro nedostatek jeho důvodů. Podle tohoto ustanovení pak může být důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí také jiná vada v řízení před soudem, mohla-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Jednotlivé případy nepřezkoumatelnosti přitom již Nejvyšší správní soud ve své dosavadní judikatuře vyložil. Nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost je např. takové rozhodnutí „jehož výrok je vnitřně rozporný, kdy nelze zjistit, zda soud žalobu zamítl nebo o ní odmítl rozhodnout, případy, kdy nelze seznat, co je výrok a co odůvodnění, dále rozhodnutí, z něhož není patrné, které osoby jsou jeho adresátem, rozhodnutí s nevhodnou formulací výroku, která má za následek, že rozhodnutí nikoho nezavazuje apod.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, dostupný na www.nssoud.cz). V témže rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud také k tomu, že nedostatkem důvodů rozhodnutí „nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací

důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.“ V rozsudku č. j. 2 Afs 24/2005 - 44 ze dne 14. 7. 2005 (dostupný na www.nssoud.cz) Nejvyšší správní soud dále uvedl, že za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je nutno pokládat takový rozsudek krajského soudu, z jehož odůvodnění není zřejmé „*proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené*“. V nyní projednávaném případě je však dobře rozeznatelné, jaký zastával krajský soud právní názor a na základě jakých skutkových zjištění, z jakých důvodů nepovažoval argumentaci stěžovatele za důvodnou, přičemž skutečnost, že krajský soud argumenty stěžovatele nepřevzal, neznamená, že jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné.

K otázce přezkoumatelnosti kasační stížností napadeného rozsudku krajského soudu proto Nejvyšší správní soud závěrem uvádí, že přes výše uvedený dílčí nedostatek (pokud jde vůbec o nedostatek hovořit), je tento rozsudek přezkoumatelný, je z něj jednoznačně zřejmé, na základě jakého skutkového stavu krajský soud rozhodoval, proč neprováděl ke zjištění zdravotního stavu stěžovatele důkazy další, podle kterých ustanovení a jakých právních předpisů byla v kontextu podané správní žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí.

Na základě výše uvedeného se tedy Nejvyšší správní soud ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že na základě posudku PK MPSV bylo spolehlivě prokázáno, že stěžovatel nebyl ke dni 14. 5. 2009 ani částečně invalidní. Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud nepochybil, pokud ve svém rozsudku vycházel z posudku PK MPSV, krajský soud se v napadeném rozsudku nedopustil ani pochybení, pro něž by bylo na místě tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud má stěžovatel dojem, že jeho zdravotní stav v současné době odpovídá částečné invaliditě, nic mu nebrání podat žádost o částečný invalidní důchod a nechat opětovně posoudit svůj zdravotní stav. Tento další vývoj a následné posouzení jeho zdravotního stavu však nemůže být hodnoceno v řízení o soudním přezkumu rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2009.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalované, přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je však podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. listopadu 2010

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu